

ERC a la cruïlla

En alguna cambra dels locals d'ERC a la ciutat de Barcelona hi ha apilats 60.000 exemplars de l'últim número de la publicació *A fons per Barcelona*, l'òrgan de campanya municipal del partit independentista. Una fotografia d'un Carles Bonet somrient i encorbatat omple gairebé la portada de l'opuscle. Sobreimpressionada, una frase: "Carles Bonet, el teu candidat". Els exemplars havien de ser enviats als domicilis particulars de desenes de milers de ciutadans de Barcelona en el marc de la pre-campanya republicana. Però, a la federació de Barcelona, no li ha tocat cap més remei que suspendre'n la distribució. Almenys fins que no quedi absolutament clar qui serà l'alcalde d'ERC a la capital de Catalunya.

L'única resposta vàlida, només la pot donar el congrés extraordinari de la federació de Barcelona, que serà molt probablement el dia 4 de març. En principi, la intenció d'Àngel Colom és que aquell dia les bases del partit a Barcelona revoquin la candidatura de Bonet, escollit per elles mateixes fa uns mesos, i tornin a votar un nou candidat, Pilar Rahola. En el moment de tancar aquesta edició, Rahola no havia anunciat la intenció d'optar al número u de la llista, si finalment Bonet era revocat, però l'entorn d'Àngel Colom donava per segur que sí: "Quin sentit té de convocar un congrés extraordinari, si no és per canviar de candidat?", es demanen. Partidaris de l'un i de l'altra (Bonet o Rahola) descartaven que es pogués arribar a cap pacte abans del congrés, perquè cap d'ells no sembla disposat a ocupar el número dos de la llista. Això sí, tots dos sectors esperen que s'arribi a una solució "no traumàtica" per al partit i les seves expectatives electorals.

Abans i durant el congrés, que tothom preveu molt tens, els militants de base sentiran argumentacions oposades. D'una banda, Bonet defensarà la seva candidatura amb dos arguments: el primer, de respecte a la democràcia interna del partit i contra les "maniobres extrastatutàries"; el segon, de considerar que té possibilitats reals d'arribar al 5% dels vots dels barcelonins i ser escollit regidor de l'Ajuntament. D'una altra banda, els partidaris de Rahola donen per segur, amb enquestes a la mà, que amb Bonet de número u ERC no aconseguirà representació, i que el partit independentista no es pot permetre un nou fracàs electoral a la capital de Catalunya. Aquests sectors opinen, igualment, que la candidatura de Rahola actuaria de revulsiu no sols a Barcelona, sinó a la resta de llistes municipals d'ERC a tot el país.

Però aquest congrés no és tan sols això. És la primera fase d'una braça interna plantejada per

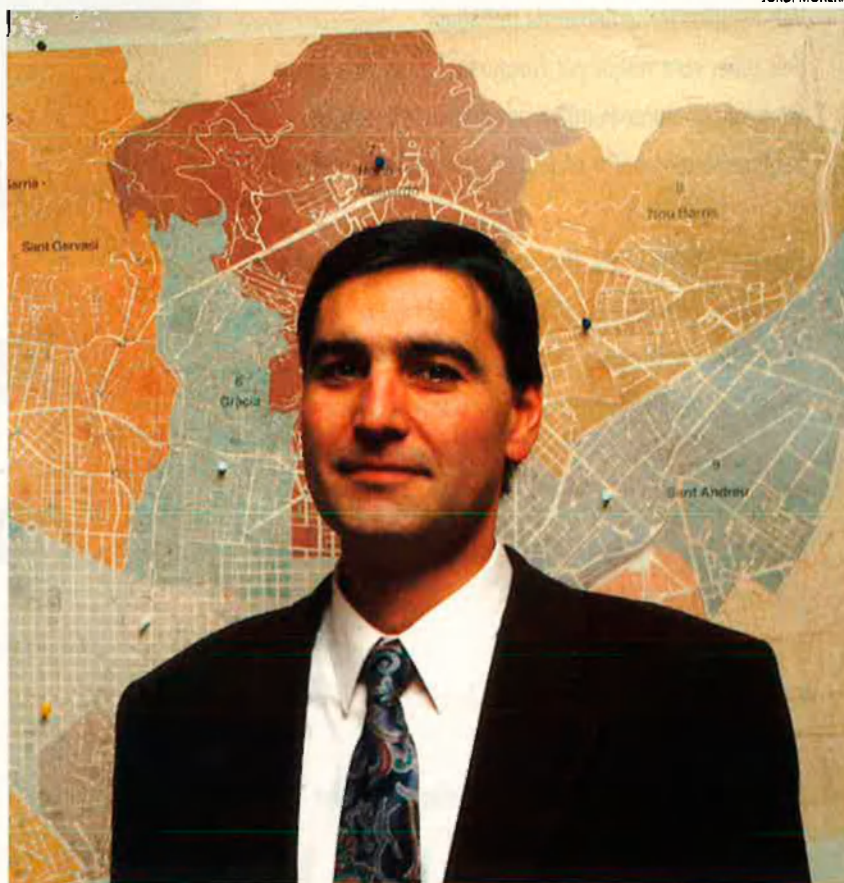
Cinc anys després del Congrés de Lleida, que va donar a Colom la secretaria general d'ERC, el partit independentista afronta un moment decisiu. L'afer Bonet-Rahola ha fet esclatar una crisi que s'arrossega de fa temps.

Colom a tots els dirigents crítics envers la seva gestió, especialment Josep-Lluís Carod Rovira i Heribert Barrera. El segon capítol d'aquest test serà el congrés nacional del partit, que s'havia de fer el mes de desembre, però que s'avançarà a començament d'estiu. La contestació interna de Colom per la manera com condueix el partit, tot i ser minoritària, s'ha fet tan evident —àdhuc a través dels mitjans de comunicació— que aquest ha optat per convocar un congrés plantejat com un plebiscit sobre la seva persona.

Els esdeveniments de les últimes setmanes posen de manifest l'existència d'una crisi estructural a Esquerra Republicana, que arrenca del Congrés de Lleida del 1989 i, especialment, de la forma com es va desenvolupar. Una crisi que s'ha anat manifestant puntualment, però que només ha quedat plenament al descobert quan els resultats electorals han deixat de ser òptims.

L'esperit de Lleida. L'històric partit republicà arriba al Congrés de Lleida, l'octubre del 1989, en una situació de ruptura interna. D'una banda, hi ha Joan Hortalà, secretari general, i els seus fidels. D'una altra, un conglomerat de dirigents de procedència diversa, ideològica-

JORDI MORERA

ment poc cohesionats i units bàsicament per una voluntat, que passa per alt les diferències: la de fer descavalcar Hortalà. Formen aquest grup heterogeni Àngel Colom i els seus seguidors (que aglutinen la majoria de vots), Heribert Barrera (que significa la legitimitat històrica), Jesús Prujà (del sector liberal, sorprenentment desenganxat de les files d'Hortalà), i Josep Maria Reguant. Proposen una reforma dels estatuts del partit de manera que la direcció sigui col·legiada, sense cap poder unipersonal. En una posició intermèdia hi ha el grup dirigit per Carod Rovira, que no vol ser confós ni amb els uns ni amb els altres i que presenta la seva candidatura a la secretaria general.

En una de les votacions del congrés, la reforma dels estatuts és rebutjada. Legalment no hi podrà haver una direcció col·legiada. L'única opció dels opositors d'Hortalà és de presentar un secretari general alternatiu: Àngel Colom. En la primera votació ningú no obté la majoria necessària, però una cosa és evident: la suma dels vots de Carod i de Colom seria guanyadora. El pacte es fa a darrera hora i Hortalà és derrotat per una diferència mínima: una trentena de vots. Pocs dies després, Hortalà abandona ERC. Per primer cop des del restabliment de la democràcia, el mapa polític català compta amb un partit obertament independentista.

Després del Congrés de Lleida, Colom assumeix la secretaria general, però pacta amb els

Carles Bonet i Pilar Rahola: dues cares per a una plaça. El pròxim dia 4 de març, les bases d'ERC han de decidir si confirmen Carles Bonet com a alcaldable de Barcelona o bé si el revocquen per substituir-lo per Pilar Rahola. Cap dels dos sembla disposat a ser el número dos de l'altre.

CARME PUÉRTOLAS

altres dirigents la creació d'un òrgan extrastatutari encarregat de marcar la direcció política d'ERC: l'equip de govern. En formen part, a banda ell mateix, Josep Maria Reguant, Jesús Prujà, Jaume Rodri, Miquel Pueyo, Heribert Barrera i Carod Rovira.

Colom hereta un partit migpartit (el grup parlamentari s'escindeix en dues parts) i molt debilitat per les baralles internes i les fugues de quadres intermedis i càrrecs públics, especialment regidors i batlles. La tasca ingent de la reconstrucció comença l'endemà. Tres setmanes després del congrés, hi ha un fet decisiu per al futur immediat d'ERC: el Parlament de Catalunya aprova una moció manifestant que no renuncia al dret d'autodeterminació. La moció, presentada per Carod i pactada amb Max Cahner, aleshores a CiU, origina un rebombori polític de grans dimensions que polaritza el debat polític durant els mesos següents. La polèmica, alimentada per l'actualitat dels processos independentistes a la Bàltica, obliga totes les forces catalanes, el president del Govern, militars d'alta graduació i el rei espanyols a prendre posicions. La proposta independentista d'ERC salta a primera plana i Colom comença a marcar el ritme de la política catalana, situació que es perllongarà fins poc després de les eleccions autonòmiques del 92.

Amb motiu de la preparació d'aquestes eleccions s'edevé el primer incident seriós entre Colom i alguns dirigents de l'equip de govern. El secretari general imposa Josep M. Reguant com a número u de la llista d'ERC a la circumscripció de Girona, contra el criteri de les bases del partit d'aquesta àrea i contra l'opinió de Carod i de Barrera. Apareixen les primeres acusacions contra Colom de personalisme i de manca de respecte a les decisions de les bases. Però l'èxit espectacular d'ERC a les eleccions, amb onze diputats al Parlament, fa callar totes les crítiques. Colom s'ha convertit per dret propi en un personatge de primera fila dins la política catalana i ha augmentat la seva influència dins un partit que ha crescut moltíssim en nombre de militants des del congrés de Lleida: l'ex-dirigent de la Crida ha passat de ser la cara visible de la minoria majoritària del partit a representar la majoria natural dins ERC.

Tres mesos després de les eleccions, el partit es retroba en un nou congrés nacional, a Vic. Aquí, en un clima d'eufòria, la figura de l'equip de govern és abandonada i substituïda per una de nova i estatutària, que ha de tenir funcions molt similars: la comissió política permanent, intregrada per nou dirigents. Un òrgan que en els tres anys següents resulta totalment inoperant (no es reuneix més de tres vegades).

El moment dolç continua durant un any. Els Jocs Olímpics del 92 donen molt de joc a una Esquerra activa, àgil i molt present al carrer. L'onada de detencions contra desenes d'inde-

Àngel Colom ha apostat fort. El secretari general d'ERC ha desafiat els seus crítics a plantar-li cara en un congrés.

pendentistes manté alta la tensió política i atorga protagonisme a ERC. Pocs mesos després dels Jocs, la campanya dels republicans en favor del concert econòmic coincideix amb la polèmica sobre la cessió del 15% de l'IRPF. El final de la campanya, al Parc de la Ciutadella de Barcelona, reuneix 30.000 persones, ja amb la presència de Pilar Rahola. El fitxatge d'aquesta periodista com a independent per a encapçalar les llistes republicanes a les eleccions espanyoles del 6 de juny del 93 és presentat com una primera mostra de les possibilitats d'ERC d'erosionar el nacionalisme majoritari de CiU. L'entrada de Rahola marcarà un abans i un després per a ERC, tant internament com en el contingut de la seva projecció pública.

Plega Bascompte. El 6 de juny és un punt d'inflexió en la trajectòria d'ERC des del congrés de Lleida. Els resultats, tot i ser bastant millors que no pas quatre anys abans, no responen a les expectatives creades dins el partit. Per primer cop s'evidencia l'existència d'un sostre electoral molt difícil de superar. Pocs dies després de les eleccions s'escau un fet d'una gran transcendència simbòlica: Pere Bascompte abandona el partit. El carismàtic ex-dirigent de Terra Lliure, que havia encapçalat l'autodissolució de l'organització per ingressar a la "casa comuna" de l'independentisme, anuncia la seva baixa conjuntament amb la direcció nord-catalana del partit. Acusen Colom de dirigir el partit d'una forma presidencialista, des de Barcelona, i sense respectar les opinions de les federacions territorials. A partir d'aquell moment ERC encadena un seguit de conflictes interns, tots ells airejats per la premsa. Després de l'estiu esclata la segona part de l'afer Reguant. Pressionat per les bases de Girona i per la majoria de dirigents del partit, Colom es veu obligat a prescindir del diputat gironí. El tèrbol passat de Reguant aca-

ba pesant com una llosa i el secretari general d'ERC reconeix públicament que s'havia equivocat fent-li confiança. Reguant acompanya la sortida amb durs atacs contra Colom i la seva línia política. L'afer uneix momentàniament Colom i els seus crítics, especialment Carod Rovira. La lluna de mel serà una il·lusió.

La "crisi Reguant" coincideix amb la preparació del congrés nacional de desembre del 93, que ha de servir per a actualitzar la definició ideològica del partit. La ponència oficial, avalada per Colom, Carod i Rahola, i redactada principalment pel manresà Josep Huguet, no agrada un sector significatiu del partit que la voldria més inclinada a l'esquerra. Aquest grup és dirigit pel diputat Joan Puigcercós i agrupa les Joventuts d'ERC, el gruix de militants provinents de Catalunya Lliure i algunes desenes de quadres intermedis de diverses comarques. Es tracta, en aquest cas, d'una discrepància política d'arrel ideològica, no pas d'un conflicte personal o basat en la forma de Colom de dirigir el partit. El grup de Puigcercós redacta una ponència alternativa i finalment s'arriba a un text refós que situa ERC clarament a l'esquerra de l'espectre polític. En el congrés, el diputat Jaume Rodri presenta una candidatura testimonial alternativa a la de Colom, però el contingut final de la ponència ideològica lleva tota credibilitat al seu intent de presentar-se com l'ala esquerra del partit. El plenari no té cap dubte i ratifica Colom per majoria aclaparadora.

Simultàniament, el protagonisme mediàtic de Pilar Rahola es va incrementant. La nova conjuntura política ha desplaçat el centre de gravetat de l'activitat política a Madrid. La política catalana resta desactivada, si més no als mitjans de comunicació. Tot el que passa, passa a Madrid. Aquesta espanyolització de la vida política i l'especial habilitat de la nova diputada d'ERC d'aparèixer, amb qualsevol excusa, als mitjans de comunicació converteixen Rahola en pràcticament l'única cara pública d'Esquerra. Això té efectes també interns. La direcció política efectiva del partit es desplaça a poc a poc a poquet sobre l'eix Colom-Rahola, alhora que Carod, Barrera i els altres van perdent protagonisme i capacitat de decisió.

Les eleccions europees del 12 de juny del 94 en són un exemple. Rahola és qui gestiona directament l'anomenada operació Cahner. L'exconseller de Cultura convergent fa temps que madura la possibilitat d'allunyar-se de CDC per crear una nova força política que vagi més enllà del partit de Pujol en les reivindicacions nacionals. Cahner es pensa que pot arrossegar quadres i dirigents significatius de CDC cap al seu projecte —anomenat Acció Catalana— i a la llarga erosionar Convergència. Les bones arts de Rahola posen en sintonia els projectes de Cahner i les necessitats de Colom, i es gesta la coalició europea entre Esquerra i Acció. Carod

i Barrera, consultats en segona instància, avalen la coalició.

Però la precipitació de l'operació té efectes negatius: de primer, els òrgans de direcció d'ERC se n'assabenten a misses dites, la qual cosa genera un nou malestar intern; segonament, alguns sectors del partit republicà interpreten que la maniobra pot representar un tomb a la dreta que desorienti l'electorat; i tercerament, no es produeix cap de les fugues de CDC previstes i Cahner es queda sol al capdavant d'Acció Catalana. Els pessims resultats d'EA, el soci base de la coalició, conjuntament amb la feble campanya d'ERC, acaben de fer la resta: ERC perd el seu eurodiputat a Estrasburg. El fracàs costa a Colom una viva contestació interna en el consell nacional posterior a les eleccions.

L'aposta de Colom. Els mesos que van de les eleccions europees al moment actual només serveixen per a afuar les diferències, especialment entre el binomi Carod-Barrera i el duet Colom-Rahola. A final de novembre, Carod i tres diputats més (Bargalló, Pueyo i Benach) signen un article a l'Avui en què, criticant el funcionament intern de tots els partits de l'esquerra, no deixen d'al·ludir ERC. En unes declaracions posteriors a Ràdio-4, Carod afirma que a vegades no sap qui és la direcció d'ERC i torna a criticar, aquest cop més directament, les maneres de Colom. Les declaracions desencadenen una tempesta interna, i en el comitè executiu del partit Carod es queda gairebé sol en defensa de les seves posicions. Barrera no hi assisteix perquè havia sortit de viatge.

Aparentment, la crisi resta tancada després de l'executiu. Però només aparentment. Heribert Barrera, en qualitat de president del partit, convoca tots els sectors a una reunió a l'Espluga de Francolí amb l'objectiu de suavitzar les tensions. Colom i Rahola es neguen a assistir-hi. Puigercós tampoc no hi va. Per la via dels fets, la reunió es converteix en una cimera d'opositors a Colom. El cisma es fa més evident que mai.

La crisi de Barcelona dels últims quinze dies s'inscriu en el marc d'aquesta agitada història de poc més de cinc anys, que arrenca del congrés de Lleida. Resulta molt difícil d'entendre la virulència del conflicte i les actituds dels seus protagonistes sense aquest context temporal. Àngel Colom, conscient que conserva el suport de la gran majoria del partit, ha jugat una carta arriscada i definitiva. La seva partida està, en el primer moviment, a obtenir uns grans resultats a les municipals, especialment entrant a l'Ajuntament de Barcelona. Això li permetria, en una segona fase, de revalidar la legitimitat del seu lideratge al congrés nacional de començament d'estiu, i preparar en condicions la revàlida de les eleccions autonòmiques. Ara bé, una bona part del joc depèn del congrés extraordinari de Barcelona.

Eduard Voltas

IMPIVA

PLA D'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA

OBJECTIUS:

Impulsar l'adopció de tècniques d'estalvi energètic. Promoure la diversificació energètica per a reduir la dependència del petroli. Impulsar l'explotació dels recursos energètics locals. Fomentar els projectes que difonguen noves tecnologies energètiques la implantació dels quals puga tenir un efecte multiplicador.

AJUDES:

Un màxim de 12.000.000 de pessetes, sense que en cap cas se supere el 30% del cost elegible del projecte.

BENEFICIARIS:

Empreses amb menys de 500 treballadors, institucions i entitats no lucratives instal·lades a la Comunitat Valenciana. En el Programa d'Energies Renovables, també se'n poden beneficiar els particulars.

PROGRAMA D'ESTALVI ENERGÈTIC.

Objectiu: Impulsar projectes que impliquen l'adopció de mesures correctores, modificació de processos productius o implantació de tecnologies energètiques que redueixen el consum d'energies a las empreses.

Actuacions que s'ajudaran: Millores en aïllaments tèrmics. Recuperació de calors residuals. Millora de rendiment en equipaments ja existents. Canvi d'equipaments, instal·lacions i calderes que augmenten el rendiment energètic. Implantació de noves tecnologies energètiques. Instal·lacions de cogeneració.

PROGRAMA DE DIVERSIFICACIÓ ENERGÈTICA.

Objectiu: Impulsar la diversificació energètica per a reduir la dependència del petroli.

Actuacions que s'ajudaran: Utilització energètica de subproductes industrials. Substitució de productes petrolífers per carbó nacional. Substitució de productes petrolífers per gas natural.

PROGRAMA D'ENERGIES RENOVABLES.

Objectiu: Impulsar l'explotació dels recursos energètics locals.

Actuacions que s'ajudaran: Energia solar tèrmica: instal·lació de panells solars per a calefacció i aigua calenta sanitària. Energia solar fotovoltaica i energia eòlica: producció d'electricitat per a cobrir necessitats d'enllumenament, bombeig o reg. Minihidràulica: minicentrals de potència total inferior a 5 MW, corresponent a rehabilitació o noves concessions. Biomassa: equipaments per a aprofitar residus forestals, agrícoles o matèria primera procedent de cultius, i la utilització de biogàs procedent de residus biodegradables. Geotèrmica: aprofitament dels jaciments geotèrmics.

TERMINI DE PRESENTACIÓ DE LES SOL·LICITUDS:

Fins el 31 de març de 1995.

INFORMACIÓ I PRESENTACIÓ DE SOL·LICITUDS:

IMPIVA, Institut de la Mitjana i Petita Indústria Valenciana.

ÀREA D'ENERGIA

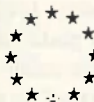
C/ Avellaner, 14, 3r. F. 46003 VALÈNCIA

Tel. (96) 392 00 05. Fax (96) 391 44 60

DELEGACIÓ IMPIVA ALACANT

Av. Deportista Míriam Blasco, s/n. 03016 ALACANT

Tel. (96) 515 20 00. Fax (96) 515 22 70

PLA CO-FINANÇAT
PEL FEDER MITJANÇANT
EL PROGRAMA OPERATIU
DE LA COMUNITAT
VALENCIANA 94-99

IMPIVA
GENERALITAT
VALENCIANA